

عنوان مقاله:

پدیدار زیست محیطی در اندیشه سیاسی ایران باستان

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، دوره 13، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسنده:

فاطمه ذوالفقاریان - گروه علوم سیاسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه فردوسی مشهد، خراسان رضوی، ایران

خلاصه مقاله:

دیدگاه انسان تاثیر مستقیم بر محیط زیست دارد. در دوره مدرن انسان خود را جای خداوند قرار داد و طبیعت را به سلطه کشیده است. نتیجه سلطه بر طبیعت، تجاوز به حریم های آن و بر هم زدن چرخه طبیعت بوده است. در عهد باستان انسان همیشه خود را در داخل هستی تعریف می کرد و اعتقاد داشت که نمی توان و نباید چرخه طبیعت را برهم ریخت. نحوه تعامل انسان با طبیعت و محیط زیست در دوره های گوناگون بسیار متغیر و گاه متناقض بوده است. وجود دیدگاه زیست محور و پذیرش این اصل که انسان جزئی از طبیعت است و حیات او به حیات محیط پیرامونش بستگی دارد، باعث بروز رفتارهای مبتنی بر احترام به طبیعت و محیط زیست شده است. ایرانیان باستان نیز به عنوان یکی از اولین تمدن های شکل گرفته در جهان همواره در مسائل انسانی و زیست محیطی پیشرو بوده اند. قوانین حاکم در دوران کهن مبتنی بر الگوهای اعتقادی بوده است و سیاست های حکمرانی آن دوران با تاسی از پندارهای حفاظت از عناصر محیطی آب و خاک، گیاه و حیوان شکل گرفته است. در این مقاله علاوه بر بررسی دیدگاه زیست محور در اسطوره های به جا مانده از ایران باستان و همچنین کاوش در منابع آئین زرتشت و کتاب اوستا، به چگونگی ارتباط سیاست های شاهان و حکمرانی با اندیشه های زیست محیطی پرداخته شده است. نتیجه نشان می دهد که ایرانیان باستان با نگرشی زیست محور و با استفاده از گزاره های مذهبی سعی بر تقدس عناصر چهارگانه و تاکید بر حفظ آن داشته باشند.

کلمات کلیدی:

نگرش زیست محیطی، ایران باستان، اندیشه سیاسی، سیاست شاهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1287551>

